

[Margrete Auken]

ligesom at sige, hvor alvorlig denne her situation er.

På den baggrund bliver man selvfølgelig også forskrækket over, at ministeren på forhånd går ud fra, at vi ikke rigtig kan gøre de dramatiske ting. Tænk, når engang vore børn, når problemerne tårner sig op om dem, vender sig imod os og siger: Vidste I det? Og hvad gjorde I? Så må vi svare: Ja, vi vidste det – det er vi jo nødt til at indrømme at vi gjorde – men vi var jo ikke glade for at gøre noget, der kunne minde om tvang. Men vi havde sådan en god debat, og så lavede vi rapporter.

Og tænk, hvis børnene spørger videre, om vi da ikke havde noget begreb om, hvad der skulle gøres, og hvad vi kunne gøre, at vi må svare: Jo, meget langt hen ad vejen vidste vi det, men da det ville kræve meget store indgreb, især over for de velbærgede her og ude i verden, og da der skulle så store opbrud til i hele det politiske vanesystem, ja, så mente vi altså, at det var mest realistisk ikke at gribe ret meget ind, men at håbe på, at folk af sig selv fandt ud af at blive gode og ansvarlige.

Det kan så godt være, at børnene vil minde os om, at der jo heller ikke under det system, som vi har lige i øjeblikket, er tale om frihed, også her virker de økonomiske kræfter. Men vi har altså besluttet os til at overlade til de stærkeste at have hånd om kræfterne i stedet for at bruge folkestyret til at sætte betingelserne for, at markedsokonomien kan fungere på miljø-mæssigt forsvarlig vis.

Det er jo f.eks. ikke den enkelte landmands skyld, at han ikke kan få sit forbrug af sprøjtemidler og kunstgødning ned. Jeg tror såmænd, at holdningen er slået nogenlunde igennem, men han har ikke økonomi til det, fordi vi overlader det til andre at fastsætte betingelserne for markedet i stedet for at bruge folkestyret.

Vi ved i SF, at både miljø- og især energiministeren er fuldstændig på det rene med dette. Lad os først og fremmest overordnet henvise til de planer, som er kommet fra regeringen, fordi de i sig selv er meget fortræffelige; spørgsmålet er alene, hvordan vi får sat dem i værk.

Et af de redskaber, vi har brug for – det lyder lidt mere prosaisk i forhold til de store, dramatiske ting, jeg har sagt, men det er også vigtigt at have de prosaiske beskrivelser – er nogle gode målemetoder. SF vil foreslå, at man langt bedre, end man er i dag, bliver i stand til for alle produktioner at lave en slags drivhusregnskab.

Hvor meget bidrager f.eks. en bil fra fødsel til død til drivhuseffekten? Og heri skal ikke bare indgå dens produktion af CO₂, mens den kører, men også den store anvendelse, der er af CFC'er under produktionen – bare for at nævne nogle enkelte ting. Så kan man blive i stand til at vurdere, hvad vi skal anbefale folk, om de f.eks. skal skifte deres bil ud, selv om den kører længere på literen, om vi bare skal opfordre dem til at bruge den mindre, eller om vi skal anbefale dem at købe en ny.

Et helt andet område, hvor man kan demonstrere den samme taktik, er i forhold til landbrugsproduktionen. Hvis man virkelig kan synliggøre omkostningerne for miljø og drivhuseffekt ved henholdsvis den ene og den anden produktionsform, er det jo da meget tænkeligt, at der kommer betydelig bedre økonomi i at lave en anden landbrugsproduktion end den, vi har i øjeblikket, der ikke er særlig arbejdskraftintensiv – jeg ved godt, at landmændene arbejder meget, det er ikke det, jeg siger – men er i høj grad energiintensiv på mange leder og kanter. Derimod er økologisk landbrug jo arbejdskraftintensivt, men ikke nær så energiforbrugende.

Hvis vi får sådan et redskab, bliver det langt lettere at indføre det allervigtigste styringsmiddel – som jeg da i øvrigt ikke mener vi skal vente på at vi får regnskabsmodellen for at indføre – nemlig en energiafgift, som nok først og fremmest skal ses som en CO₂-afgift, hvis den for alvor skal være brugbar, og ikke gøre det, som vores energiafgifter gør i dag: bare ramme hårdt ned over det hele og ikke specielt fremme vedvarende energiformer, der har et lavt CO₂-udslip. Bliver sådan en afgift dramatisk nok, kan investeringerne styres hen i ny og energirigtig produktion.

Hvordan vi nærmere har tænkt os der skal arbejdes med miljøafgifter, kommer hr. Jes Lunde ind på i sit indlæg, også de heraf følgende konsekvenser for industri-, erhvervs- og energipolitik.

Vi ved godt, at hvis det skal lykkes at afværge katastrofen, så må det være en global opgave. Det stiller enorme krav til vores internationale arbejde, det har ministeren jo fuldstændig ret i, idet jeg dog vil anke over, at det nordiske perspektiv er blevet så svagt.

Jeg tror faktisk, vi kunne nå meget hurtigere og meget større indflydelse, hvis vi tænkte lidt